

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради НУВГП

«24» квітня 2020 р. № 4

Голова вченої ради НУВГП

В.С. Мошинський

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО НЕФОРМАЛЬНУ ТА ІНФОРМАЛЬНУ ОСВІТУ В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Ухвалено

науково-методичною радою НУВГП

протокол

«23» квітня 2020 р. № 3

Введено в дію наказом ректора НУВГП

«04» травня 2020 р. № 240

Ректор

В.С. Мошинський

Рівне 2020

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ	3
КЛАСИФІКАЦІЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	4
ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ В СФЕРІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	5
ВИЗНАННЯ ТА ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ УЧАСНИКІВ ФОРМАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ	6
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	8
ДОДАТКИ:	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про неформальну та інформальну освіту (надалі — Положення) в Національному університеті водного господарства та природокористування (надалі — Університет) розроблено на підставі:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, який регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 «Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково педагогічних працівників у провідних закладах вищої освіти та наукових установах за кордоном»;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»;

- Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24.01.2013 № 48;

- стандартів вищої освіти;

- інших нормативно-правових актів у галузі вищої освіти.

1.2. Відповідно до Закону України «Про освіту»:

- неформальна освіта (англ. Non-formal education) — це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій;

- інформальна освіта (самоосвіта) (англ. Informal education) - це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

Положення регламентує діяльність Національного університету водного господарства та природокористування щодо організації та визнання результатів неформальної та інформальної освіти на всіх рівнях освіти.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

2.1. Основні цілі неформальної та інформальної освіти в Університеті:

- професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та

забезпечення якості освіти;

- підвищення якості освітніх послуг, які надаються Університетом;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників Університету на вітчизняному та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до Університету;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків.

2.2. Основним завданням неформальної та інформальної освіти в Університеті є розширення та доповнення компетентностей отримуваних в формальному освітньому процесі, покращення якості освітніх послуг, а також розвиток додаткових компетентностей здобувачів освіти.

3. КЛАСИФІКАЦІЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

3.1. Неформальна та інформальна освіта учасників освітнього процесу може здійснюватися на підставі міжурядових угод про співробітництво в галузі освіти, програм та проєктів, угод про співробітництво між закладами вищої освіти України або їх структурними підрозділами на підставі узгоджених навчальних планів, особистої ініціативи учасників освітнього процесу та інших механізмів.

3.2. Неформальна освіта - це:

- професійно спрямовані й загальнокультурні курси навчання в центрах освіти, на різних курсах інтенсивного навчання, семінарах, майстер-класах;
- здобуття компетентностей для задоволення освітніх особистісних потреб, не регламентоване місцем здобуття, терміном та формою навчання, заходами державної атестації;
- освіта інституціолізована, цілеспрямована та спланована суб'єктом освітньої діяльності і є додатковою, альтернативною та/або доповняльною до формальної освіти.

3.3. Типи професійних кваліфікацій, що отримуються за межами формальної освіти:

- навчання із сертифікацією (за міжнародними стандартами оцінювання) знань іноземних (міжнародних) мов.
- навчання в рамках академічного співробітництва з закладами вищої освіти-партнерами.
- короткострокові курси направлені на підвищення кваліфікації через неформальну освіту за різними напрямками.

3.4. Інформальна освіта (самоосвіта) - це:

- освіта за межами стандартного освітнього середовища - індивідуальна пізнавальна діяльність, що супроводжує повсякденне життя, реалізується за рахунок власної активності індивідів в оточуючому культурно-освітньому середовищі;
- спілкування, читання, відвідування установ культури, подорожі, засоби масової інформації тощо;
- цілеспрямована і спланована, але не інституціоналізована, тобто менше організована,

ніж формальна і неформальна освіта;

- освіта, яка реалізується за рахунок власної активності в оточуючому культурно-освітньому середовищі, при цьому людина перетворює освітні потенціали суспільства в дієві чинники свого розвитку.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ В СФЕРІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

4.1. Університет, крім основної діяльності, може надавати й інші освітні послуги у сфері формальної та неформальної освіти.

4.2. Організацією неформальної освіти в Університеті займається окремий структурний підрозділ - Центр неформальної освіти, діяльність якого регулюється відповідним Положенням (Положення про Центр неформальної освіти у Національному університеті водного господарства та природокористування). Основними функціями Центру неформальної освіти є:

- організація процесу неформальної освіти та її інтеграція в загальний освітній процес в Університеті;
- організація та проведення з видачею або без видачі відповідних документів про освіту освітніх семінарів, майстер-класів, курсів та інших видів навчальної діяльності на платній та безоплатній основі;
- контроль та консультативна підтримка щодо зарахування результатів неформальної та інформальної освіти, порядок якого регламентується окремим положенням;
- розроблення, впровадження та супроводження електронних навчальних матеріалів, курсів дистанційного навчання;
- інформаційне забезпечення неформальної освіти в Університеті.

4.3. Зміст освітніх програм неформальної освіти в Університеті, форми їх засвоєння, тривалість навчання та форми контролю результатів навчання за зазначеними програмами визначаються Університетом за безпосередньої участі викладачів, які брали участь у їх створенні, та споживачами освітніх послуг.

4.4. Основними джерелами фінансового забезпечення неформальної освіти в Університеті є:

- кошти державного та місцевих бюджетів;
- кошти юридичних і фізичних осіб, громадських організацій та фондів, у тому числі спонсорські, благодійні внески і пожертвування;
- гранти;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

4.5. Платні освітні послуги з неформальної освіти в Університеті здійснюються на підставі договорів здобувачів таких освітніх та (або) інших послуг (або фізичних/юридичних осіб, громадських організацій, фондів, що є платниками за відповідним договором) та Університету.

4.6. Фінансування освітньої діяльності Університету щодо неформальної освіти за рахунок коштів державного бюджету здійснюється Міністерством освіти і науки України, відповідно

до державного замовлення на підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації працівників, на основі встановлених державних, у тому числі галузевих нормативів фінансування.

4.7. Оплата праці працівників Університету, задіяних у процесах неформальної та інформальної освіти, здійснюється відповідно до чинного законодавства та нормативно-правових актів. Університет у межах коштів на оплату праці працівників (із загального та/або спеціального фонду державного бюджету) самостійно визначає форму і систему оплати праці, розміри доплат, надбавок, премій та інших заходів матеріального стимулювання.

5. ВИЗНАННЯ ТА ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВИТИ УЧАСНИКІВ ФОРМАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ

5.1. Право на визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

5.2. Етапи процедури визнання результатів навчання неформальної та інформальної освіти:

- визначення результатів навчання, отриманих через неформальну та інформальну освіту;
- документальне підтвердження результатів навчання (за наявності);
- оцінка результатів навчання;
- документування результатів навчання.

5.3. Методами оцінки результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті можуть бути: співбесіда, моделювання, тестування, екзаменування та ін.

5.4. Для оцінки результатів навчання використовують ряд критеріїв:

- співставність компетентностей за Національною рамкою кваліфікацій;
- результати навчання можуть бути визнаними в межах кредитів, передбачених освітньою програмою та відповідним силабусом.

5.5. Визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті проводиться впродовж семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми (ОП) передбачено вивчення освітньої компоненти (навчальної дисципліни), що перезараховується.

5.6. Здобувачі освіти мають право на перезарахування результатів навчання у неформальній та інформальній освіті не більше ніж 25% загальної кількості кредитів освітньої програми на семестр.

5.7. Визнання результатів навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті поширюється на нормативні та вибіркові освітні компоненти ОП виключно з запропонованого Університетом списку освітніх компонент на вибір.

5.8. Інформування здобувачів вищої освіти стосовно порядку визнання результатів навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті здійснюється шляхом:

- інформація про процеси визнання кваліфікацій неформальної та інформальної освіти розміщується у відкритому доступі на офіційному сайті НУВГП;
- на момент вступу, керівник освітньої програми ознайомлює здобувачів з поняттям «індивідуальна освітня траєкторія», надає роз'яснення щодо можливостей використання

засобів неформальної та інформальної освіти.

5.9. Процес визнання результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті повинен передбачати такі обов'язкові етапи:

5.9.1. Здобувач вищої освіти звертається із заявою до директора відповідного Навчально-наукового інституту (надалі Інститут) з проханням про визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва, освітні програми тощо), які підтверджують ті результати навчання, які здобувач отримав.

5.9.2. За розпорядженням директора Інституту створюється комісія, яка визначає можливість визнання, форми та строки проведення атестації для визнання результатів навчання набутих у неформальній або інформальній освіті. До складу комісії входить директор Інституту, завідувач випускової кафедри, гарант освітньої програми, за якою навчається здобувач, провідні науково-педагогічні працівники, які викладають освітні компоненти, що пропонуються до зарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті.

5.9.3. Комісія розглядає надані документи, проводить співбесіду зі здобувачем та перераховує поточні результати навчання в межах 60 балів.

5.9.4. Комісія ознайомлює здобувача з програмою освітнього компонента та переліком питань, що виносяться на підсумкове оцінювання результатів навчання.

5.9.5. За результатами співбесіди та підсумкового оцінювання здобувачу може зараховуватись ціла освітня компонента або її частина - окремий змістовий модуль. Часткове зарахування рекомендують у тому випадку, коли зміст освітньої компоненти визнають не повністю і за деякими темами необхідно додатково проводити переатестацію. У цьому випадку зарахування освітньої компоненти здійснюється за результатами виконання індивідуального завдання, складеного екзамену або пройденої співбесіди.

5.9.6. За підсумками роботи комісія формує протокол, у якому міститься висновок про зарахування чи не зарахування відповідної освітньої компоненти.

5.9.7. На основі протоколу комісії (у разі зарахування освітньої компоненти) директор Інституту формує відповідне розпорядження про зарахування відповідної освітньої компоненти.

5.10. При перерахуванні освітньої компоненти відповідно до рішення комісії до навчальної картки здобувача вносяться: назва освітньої компоненти, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо перерахування (атестаційний лист). Здобувач звільняється від вивчення перерахованої освітньої компоненти у відповідному семестрі. Перераховані освітні компоненти заносяться в навчальну картку й залікову книжку здобувача вищої освіти або в індивідуальний план здобувачів третього освітнього рівня (доктора філософії).

5.11. У разі негативного висновку комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернутися з заявою про апеляцію до директора Інституту. Директор Інституту створює розпорядженням апеляційну комісію, до складу якої входять директор Інституту, завідувач випускової кафедри, науково-педагогічні працівники випускової кафедри, які не входили до складу комісії. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване

рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

5.12. Зарахування результатів неформальної та інформальної освіти, а також, відповідно, перезарахування освітньої компоненти прирівнюється до вивчення даної освітньої компоненти в Університеті у звичайному порядку.

5.13. Надійність визнання результатів навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті гарантується створенням належно оформленого та оприлюдненого на офіційному сайті Університету атестаційного листа (Додаток 2) та розпорядження директора відповідного Інституту.

5.14. Визнання результатів підвищення кваліфікації шляхом неформальної та інформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників національного університету водного господарства та природокористування.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

6.2. Контроль за виконанням Положення покласти на проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи.

6.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

6.4. Зміни до Положення пропонуються Центром неформальної освіти, виносяться на розгляд науково-методичної ради Університету і затверджуються вченою радою Університету.

ДОДАТКИ:

- Додаток 1: ЗАЯВА про визнання результатів навчання;
- Додаток 2: Атестаційний лист.

Додаток 1

Директору НН Інституту

_____
_____
(прізвище та ініціали)

ЗАЯВА

про визнання результатів навчання

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) заявника)

2. _____
(документ, що засвідчує особу)

3. _____
(повна адреса місця проживання, електронна адреса, номер мобільного телефону)

4. Мета звернення: _____
(визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті)

5. _____
(освітній рівень, на який претендує заявник)

6. _____
(шифр і назва спеціальності)

7. _____
(назва навчальної дисципліни)

Даю згоду на обробку моїх персональних даних: _____ (_____)
(підпис, прізвище та ініціали заявника)

Відомості про здобуті результати навчання

Результати навчання (вказуються здобуті результати навчання)

Підпис, прізвище та ініціали заявника _____ (_____)

Дата заповнення _____

Атестаційний лист

(заповнюється закладом вищої освіти)

1. Підстави для розгляду питання про визнання результатів навчання

(заява прізвище, ім'я, по батькові (за наявності))

Галузь знань _____

Спеціальність _____

Документи подані заявником: _____

(так/ні)

(інформація про відсутність обов'язкових до подання документів)

Рішення про проведення атестації або повернення документів без розгляду:

(номер і дата розпорядження директора ННІ, зміст прийнятого рішення)

2. Затверджений склад комісії з атестації заявника: _____

(дата і номер розпорядження/наказу)

(прізвище та ініціали членів комісії, посада, найменування кафедри)

3. Дата надання (надсилання) запрошення заявнику: _____,

строки проведення атестації _____

4. Атестація заявника:

Форма атестації	Зараховані освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики, курсові проекти (роботи), форми атестації здобувачів вищої освіти)	Зараховані кредити	Кількість балів	Оцінка

5. Рішення комісії: _____

_____

_____

_____

_____

(дата, підпис, прізвище та ініціали членів комісії)

Розробив:

Начальник Центру неформальної освіти

Є.О. Дмитренко

Погоджено:

Начальник відділу кадрів

О.Р. Цаль

Начальник планово-фінансового відділу

М.М. Марчук

Начальник відділу кадрів

А.Л. Захарець

Начальник юридичного відділу

Д.А. Пуха

Редактор

С.В. Ящук